

СВЕТОСАВНИК

СЛОБОДНЕ СРПСКЕ ПРАВОСЛАВНЕ ЦРКВЕНОШКОЛСКЕ ОПШТИНЕ „СВ. САВА“

230 Station St., CARLTON NORTH, VIC., 3054

Речи
које вам
ја рекох
дух су
и живот су.

господ исус поручује:

Небо и земља
ће проћи,
али речи моје
неће проћи.

НЕДЕЉОМ И ПРАЗНИЦИМА
У ХРАМУ СВЕТОГ САВЕ
СЛУЖИ СЕ СВЕТА ЛИТУРГИЈА
СА ПОЧЕТКОМ У 10. ЧАСОВА ИЗЈУТРА

ЗА СВЕ ВЕРСКЕ ПОТРЕБЕ
ОБРАТИТЕ СЕ СВОМЕ СВЕШТЕНИКУ
О. ДРАГОМИРУ ШИПОВЦУ: 366 8390

ПОМОЗИТЕ ИЗГРАДЊУ ЦРКВЕНИХ ОБЈЕКТАТА

С В Е Т О С А В Н И К

Издање Слободне Српске
Православне Црквеношколске
Општине 'Свети Сава' - Калтон
са благословом Њ.П. Епископа
Аустралијско новозеландског
Г. Петра

.....
Излази тромесечно

S V E T O S A V N I K

published by
The Free Serbian Orthodox Church
"St. Sava" - MELBOURNE
With the blessing of His Grace

Bishop Petar

.....
Published Quarterly

ОРИГИНАЛНИ ЛИК СВЕТОГ САВЕ-МИЛЕШЕВА

СВЕТОСАВСКА ХИМНА

Ускликнимо с љубављу
Светитељу Сави,
Српске цркве и школе
Светитељској глави.

Српска дика школска слава
Добри пастир Свети Сава
Појте му Срби песму
Песму и утројте.

Да се српске све земље
Скоро уједине
Сунце правде слободе
Да нам опет сине.

Да живимо сви у слози
Свети Сава ти помози
Почуј глас свог рода
Српскога народа!

РАСПОРЕД БОГОСЛУЖЕЊА

Понедељак 19. -- Свети Никола --служба у 9. сати
Недеља 25. ----- Материце --служба у 10. "

Недеља 1. ----- Очеви --служба у 10. "

ПЕТАК 6. **БАДЊЕ ВЕЧЕ - ВЕЧЕРЊЕ У 7.**

СУБОТА 7. **БОЖИЋ - СВ. ЛИТУРГИЈА У 10.**

Недеља 8. ----- Божји дан -----служба у 10. "

Понедељак 9. --- Св. Стефан ---служба у 9. "

Субота 14. ----- Св. Василије/НГ-служба у 10. "

Недеља 15. ----- -служба у 10. "

Среда 18. ----- Крстовдан/ПОСТ/служба у 10. "

ЧЕТВРТАК 19. --- **БОГОЈАВЉЕЊЕ - У 10.**

ПЕТАК 20. ----- СВЕТИ ЈОВАН ---служба у 9. "

НЕДЕЉА 22. -- СВЕТОСАВСКА ПРОСЛАВА --- у 10. "

ПЕТАК 27. --- **СВЕТИ САВА** -служба у 10. "

Недеља 29. -- СВЕТОСАВСКИ ФЕСТИВАЛ - НЕМА СЛУЖБЕ

ПАЖЊА:

Од Богојављења до Ускрса обичај је да се благосиљају домови светом водицом. До сада то није свештеник практиковао из разлога што је био заузет послом и у другим парохијама.

Зато ове године очекујте да он свима вама дође и благослови дом. Уколико код вас долази други свештеник, било би пожељно да га известите.

---ooo---

СВИМА ВАМА НАШИ ДРАГИ ЧЛАНОВИ И ПАРОХИЈАНИ
ЧЕСТИТАМО СВЕТЛЕ И РАДОСНЕ ПРАЗНИКЕ РОЖДЕ-
СТВА ХРИСТОВА И НОВУ 1989 ГОДИНУ УЗ ВЕСЕЛИ
ПОЗДРАВ:

МИР БОЖЈИ-ХРИСТОС СЕ РОДИ!

СВЕТИ САВА У ЖИВОМ ПРЕДАЊУ

СВЕТИ САВА У ПРОСЈАЦИМА

Преобуче се Свети Сава у просјачко одело па пође по свијету да окуша људе. Тако дође једном просјаку, који није имао нигдје ништа, под драгим Богом, но је сав био у живој рани, гдје су се били и црви закотили. Кад га Свети Саво замоли да му што удијели просјак му рече: "Ја ти немам ништа дати до ових црва" - па се маши руком, те извади из ране пуну шаку црва и даде просјаку Сави, јер је знао да не ваља просјака одбити. Свети Сава прими црве, који се у његовој руци претворише у жуте дукате. Он их врати болесном просјаку, па се за њ помоли Богу и спасе га муке и невоље.

ХИЛАНДАРСКА ТРОЈЕРУЧИЦА

Кад је Свети Сава ишао из Свете Горе у Србију, да измири завађену браћу понио је собом, сем моштију Светог Симеона, још и чудотворну икону Тројеручице. Свете мошти положи у ђивпт у Студеницу, а икону дарује брату Стефану са завјетом, да је чува у дому Немањића све до потоњег. Једне ноћи појави се она пред Хиландаром, на путу од мора, са сјеверне стране. Игуман, устајући да иде на полуноћницу у велику цркву, угледа кроз прозор своје ћелије светлоћу као сунце, на мјесту дгје је сада часовница. Одмах позове калуђере да виде то привиђење. Кад тамо, оно икона Тројеручица. Престрављени донесу одмах одежде, крстове и кадионице, те је с појањем унесу у саборну цркву и положи на горње место у олтару. Сутра дан на велико њихово чудо, нађу је у игуманском столу. Не знајући одкуда је ту, опет је с поклони-на и с молитвама однесу на прво мјесто у олтару.

Игуман, сумњајући да је еклисијарх није ноћу пренио у игумански сто, закључа цркву и понесе кључ. Ал му се Тројеручица јави ноћу на сну с ријечима: "Нисам дошла овдје, да ви мене чувате, него ја вас". Игуман прене од сна и одмах дође са свијем старцима и калуђерима у цркву и тамо опет нађу Тројеручицу, у игуманском столу. Тада јој се сви ту поклоне, исчитавши молитву и оставе је у столу, гдје је и дан данашњи.

СВЕТИ САВА КАО ЛЕКАР

Путујући по земљи Свети Сава сврати у једну кућу да преноћи. Домаћин, неки добар човек, лепо га прими. Од укућана имао је само жену, која је била веома зла. Она, по несрећи, није била код куће, кад је њен муж примио Светог Саву на конак, него је дошла мало после и почела да виче на мужа, што је на конак примио незнаног путника. Кад је муж од ње за госта затражио вечеру, она рече: "Камен му за вечеру". Муж се дигне и после дугог претурања нађе само једно јаје, које у врућем пепелу испржи и пружи госту. После тако малене вечере муж затражи од жене постељу за госта, на шта му она напрасито одговори: "Камен му постеља". Кад је муж моли, да му да бар јастук под главу, пошто му не да постељу, она му, као и пре одговори: "Камен му под главу". Гостољубиви домаћин замоли госта, да се на њега не љути, што није у могућности од жене да га угости онако како треба. Ни домаћин ни жена нису знали ко је тај њихов гост.

После вечере Свети Сава легне на камене плоче уз ватру, и немајући ништа друго да метне под главу, он узме камен. За љубав госта и домаћин легне до њега а жена се сама испружи на постељу мало даље од њих. У неко доба ноћи жени се развије пупак, па да умре од болова. Тада јој се отворе очи и она у путнику позна Светог Саву. Не могући више да поднесе муке и болове, она почне молити Светог Саву, да се смилује на доброту и гостољубље њеног мужа и да је изцели. Свети Сава се смилује и она оздрави.

И данас кад се коме развије пупак, онда нека старија жена метне средњи прст десне руке на пупак болесника, мало притисне и почне полако да обилази болесника, да завија пупак, при чему изговара ове речи као неку молитву: "Свети Саво, зави пупак! Немој поради зле жене, него поради добра човека. Камена вечера, камена постеља, камен под главу!" То се три пута понови, а пре тога постави се јаје у ватру, да се испече и да се болеснику да да поједе. После тога народ верује, да болеснику мора бити лакше.

СВЕТИ САВА И БРАЋА КОЈА СЕ ДЕЛЕ

Србе Косовце неће једне године страшна невоља. Заће нека болештина међу њихова велика стада, те им овце стану нагло мањкавати. Они се почну молити Светом Сави, да им помогне у невољи и да им сачува стада. Свети Сава прими њихову искрену молитву, обуче се у калуђерско одело и крене се са својим оцем Светим Симеоном међу Косовце.

Идући тако прођу поред два рођена брата, која су баш тада делила имање, што им је од оца остало. Свети Сава прође поред њих и не каже им ништа. Падне то у очи Светом Симеоноу, па упита Светог Саву: "Зашто синко ништа не каза оној двојици, поред којих малопре прођосмо, кад ништа рђаво не чињаху?" Свети Сава одговори оцу: "Ти оче, рече, да они ништа рђаво не чињаху, а зар не виде да деле имање које им је од оца остало, а тиме замећу између себе завађу, и мржњу, завист и пакост, те ће тако брзо осиромашити и никад неће више живети у братској слози миру и љубави. Ето зашто их не поздравих, кад поред њих ми прођосмо."

Путујући тако прођу поред неколико људи који су седели крај казана и пекли ракију. Свети Сава прође и поред њих и ништа не проговори. "А зашто, сине овима ништа не рече, кад људи мирно сеђаху?" рекне Свети Симеон Светом Сави. "Ти оче рече, да су то мирни људи, а они су најнемирнији од свих осталих, које може земља да роди. Седе, беспосличе и пију от ровну ракију, па се поваздан грде, псују и бију, па после од њих има муку и Бог и људи добри. Зато их не поздравих, кад поред њих прођох".

САВОВА ВОДА

Изнад села Драгосињаца, у срезу жичком, има извор који се зове Савова вода, и за који се држи да је лековит. Свети Сава је ту дошао и наредио води за извире. Ту се скупља свет на сабор у задушни петак пред Свету Тројицу; а сваког младог петка долази ту свет, који у болести и невољи тражи помоћ.

САВИНА ВОДА

Близу манастира Студенице двије су испоснице, за које се држи да су Светог Саве: горња и доња испосница. У горњој испосници, у зиду, види се камен у виду каце, одакле извире и тече вода, коју тамошњи свет зове Савина вода, а којом се - умивањем прије сунчевог изласка - лијече од окобоље и главобоље, јер је ту воду благословио Свети Сава те је њековита. Једни веле, да се у тој каци Свети Сава купао, а други, да ту Свети Сава погрузивао оне, који су му долазили ради крштења.

Једном Свети Сава пође уз Дурмитор и на врху његовом пробавио је цијело љето, молио се Богу и радио земљу. И сад се знају леје, куда је лук сејао. Ђак који је био с њиме, упита га: "Како ћемо овдје без воде?" Свети Сава помоли се Богу, па прекрсти по једном камену, и тога часа потече вода. Ту воду народ зове Савина вода.

Prsten kralja Stefana Prvovenčanog, riznica manastira Studenice

*Минијатура
из старе
рукописне
књиге*

ИЗ „ТРОНОШКОГ РОДОСЛОВА“

... А кнез Вук Бранковић бејаше такође лукав, противу Лазара подстрекаван од Баоше и Марка. Милош Обилић бејаше човек борац, пресилан и прехрабар, и у војним делима искусан, иако млад, али у свем и у заповестима бејаше Лазару бодар и веран. Тога ради Лазар му даде своју кћер за жену, и учини га кнезом и начелником пред свом војском својом, и тога узрока ради у потаји гневљаше се Вук на Лазара и Милоша. Бејаше спора међу кћерима Лазаревим, а женама Вука и Милоша, о лепоти и јунаштву мужева њихових, због чега Вукова удари Милошеву. Тога ради Милош се освети Вуку у двобоју, збацив Вука с коња и ударив га о земљу, а Вук, не могући др-укчије осветити се Милошу, поче код Лазара опада-ти Милоша.

Бејашу још два бојара, звана по рекама земље, не-далеко од Косова, Милан Топличанин и Иван Ко-санчић, од којих један бејаше преводник на турски језик, тојест тумач, и бејашу људи знаменити по сили и разуму, и често они хођашу у војску турску, је-дно рад општих послова до Амурата, а друго ухођашу војску и силу турску. А њима Милош имађаше велику љубав и свагда се с њима саветоваше, да се Лазар по-че сумњати по лажи Вука, који говораше Лазару: „Милош с Миланом и Иваном хоће да те преда, го-сподине Лазаре, силама Амуратовим“.

А кад је било у вече, у суботу, уочи недеље, 14 јунија, кад су за трпезом великога кнеза Лазара се-дели сви кнезови и војводе, по многом разговору о изменицима царства а особито Баоши, који је указао

тајну срца свога, Лазар од туге срца много часова ћута-
таше за трпезом, наслоњен главом на десницу, па по-
том узев чашу, рече: „Здрав, сине и војводи мој
Милошу, нова неверо са саветницима твојим“. А
Милош разуме да је ово од Вука, који седи код Лаза-
ра, па, устав, поклони се краљу и одговори: „Царе, не-
вера ти код колена седи, а ја нисам“, па разјарив се
устаде од трпезе, говорећи: „Ујутру ћеш видети ко је
вера, а ко ли је невера, јер ја желим умрети за тебе и
Амурата цара убити“. И с речју сам отиде од трпезе, а
за њим пођоше Милан и Иван, и преко целе ноћи бе-
јаху заједно, спремајући се за бој. А Лазар, остав на ве-
чери с другом властелом, не надаше се каквој измени
од Милоша. И ујутру врло рано Лазар се дигне у црк-
ву, која је на Самодрежи реци, која је далеко од тур-
ске војске више од два часа. И би јутрење појање, и
света литургија, коју Лазар саслуша.

А Милош, Милан и Иван уседеше на коње своје
и отиду до стана Амуратова. И они дадоше реч стра-
жарима да Милош иде до цара; и овај се глас брзо
Амурату достави. Кад он чу о доласку Милошеву,
брзо заповеди да му дођу начелници, и с чашћу уве-
доше Милоша с Миланом преводником к Амурату.
Надаше се Амурат да ће се, што је Милош дошао,
предати власти његовој, или да ће говорити о поко-
равању свих Срба. А кад дође Милош пред Амурата и
приближи се да му пољуби руку, извукав нож, пробо-
де цара. Видевши они који су ту стајали, викнуше на
Милоша и Милана, кога и убише онде; а Милош,
изашавши из чадора царева, уседе на коња својега, са
Иваном Косанчићем, извукав мач свој.

И опколи га сва војска, али он оружјем прављаше
себи пут, да нико није могао стати противу силе ње-

гове. Ивану одсекоше најпре десну руку, па га затим убише. Милош сам оста, и већ хоћаше избећи од руку турских, али од многога ударања која чињаше мачем, крв му силно лијаше на обе ноздрве. Затим, по савету неке бабе, којој после Милош свезан зубима нос одгризе (и од тада се то село прозва Бабин Нос), Турци подметнуше оштре мачеве под коња, те му тако коња убише. Тако Милош оста с копљем, на које опрв се, прескочи преко Турака тридесет лака-та дужине, по други пут и више; кад се по трећи пут опр, копље се сломи, и тако се лиши оружја. Ухватише Милоша жива и доведу пред Амурата, који га даде чувати за живота свога. И заповеди начелницима да даду знак за борбу, говорећи: „Учините битку док сам жив, да не буде на празно овај скуп војске, да и ја видим на ком ће остати победа“. И тако изненада Турци нападоше на стан.

А Лазар још бејаше у цркви, јер се не бејаше довршила света литургија, кад му дођоше војници, причајући како Турци на њих нападоше силно ратном хуком. А Лазар пошље Милошу и осталим војводама да уреде војску, али у том дођоше и казаше Лазару како је Милош с Миланом и Иваном отишао у стан турски. Кад чуше остали кнезови и војни начелници, сви се ужасоше и ослабеше срцима својим, мислећи да се Милош предао Амурату, који је напао на њих изненада да би, док му је још мала војска, победила Лазара (јер не знађаху поуздано о Милошу шта је Милош учинио).

Али Лазар, крепке душе и свагда победилац, више се уздајући у Христа, Спаса свога, у тај час уседе на коња и слаткоречивим говором својим укрепи срца у војника, које мачем прекрсти. Први пред свима

навали на Турке тако силно да за мало све Турке отера назад, до царева шатора. Тада Турци, видевши да је мали број српске војске, окрепише се и опколише са свих страна.

А Вук Бранковић са свом својом силом од Босне, то јест с десет хиљада војника, одступи од војске Лазарева и остаде с друге стране реке Ситнице. Кад га Лазар видео, рече: „Проклет Вук у свима делима својим, у животу и смрти да будеш“, и, обратив се свој војсци рече: „Онај који хоће да се одвоји од мене, нека иде с проклетим Вуком Бранковићем, јер ја данас хоћу да умрем за веру Христову и цркве Божје, а они који остану по мени горе ће дочекати“; јер ово рече због несагласности кнезова.

А Лазар с малом војском тако се силно и крепко био и у другом судару, да се река Ситница од крви људске и коњске бејаше закрвавила; јер сам Лазар био је човек великога тела. једним ударцем од превелике јарости по два човека, и коња пресецаше са човеком. Могоа је бити победилац, да није његова војска побегла и устрашила се, или је била нека Божја воља. Њему би коњ убијен. Док на другога уседе, војска помисли да је убијен, тога ради војска, немајући другога предводника, побеже.

Лазар се брзо показа и војску поврати; али у тој сметености Турци се опет окрепише силније, видећи мало српске војске. А Лазар се бораше силно, док и другога коња не изгуби, и опет војска, не видећи Лазара, даде се у бегство; али и по други пут Лазар поврати војску. Већ изнеможе снага његова, али продужаваше борбу, јер бејаше извештен о скором доласку захумскога кнеза Радича; али и трећи пут изгуби коња, и људи бејаху нешто побијени, нешто пак од-

ведени, а нешто мали спасло се бекством. И овде су погинули велики кнез Југ-Богдан с девет синова својих, који су водили лево крило војске.

Лазар уседе на коња, па, видећ се од свих остављена и изнемогла, даде се у бекство, сав крвљу својом и туђом обагрена: шеснаест рана имаћаше на себи од мача и копља, и беше ослабео, као што се и данас види. А Турци силно гоњаху за Лазарем. Лазар, бежећи с коњем, упаде у ров, ископан од људи сеоских ради хватања курјака (то јест вукова), и ту Лазара жива ухватише, и приведоше пред Амурата, којег Амурат видећ, рече: „Лазаре, што си данас безумно на превару убио и себе и мене?“, а коме Лазар одговори: „Не ја, рече, царе, него ти ниси очекао времена“.

И по заповести Амуратовој Лазару одсекоше главу свету, тако и Милошу. А Лазар, још жив, угледа Милоша, познаде да је дело његово на цару, па рече: „Благословено дело твоје и ти од мене, али за пролиће толике крви данас да даш одговор Господу Богу“.

И тако оба беше посечени (дана 15 јуна 1389.). И Амурат умре тога дана, коме утробу извадише и у Косово закопаше, где и данас на том гробу турбе стоји, а тело у граду Брусу однесоше са собом. И тога лета остаде земља на миру, докле Турци сина Амуратова Бајазита поставише себи царем.

*Мир Божији
Христос се роди!*

Милош, Марко и вук, О 1906 г. ПМБ

Milan Komnenić, književnik

Krik naroda

- Pre nego što počnemo da govorimo o Kosovu, a znamo da je to tema koja vas trenutno najviše zaokuplja, recite nam nešto o vašem govoru u Valjevu, povodom prenošenja moštiju cara Lazara.

– Na tom velikom skupu ja nisam govorio teološku priču. Govoreći o Lazaru, govorio sam o njegovom potomstvu danas. To potomstvo je ponelo njegove mošti na dug put. Danas, kad se nad njima nadvila pogibelj, pogibelj koja ne traje od juče, svi moraju biti svesni posrnuća. Naraslo je ogorčenje u nama jer ovo vreme kao da pogoduje dovrtljivcima, mutivodama, bezobzirnicima, skrotečama... Lazarove mošti treba da nas podsete na našu daleku istoriju i na kakvo preobilje strave zapljuskuje njegovo Kosovo. Govorio sam o izgnanima sa Kosova i o njihovoj nesreći, o poslednjim zatočnicima na Kosovu. Knez Lazar je pošao da, posle šest vekova, obide postojbinu svog potomstva. Tada sam postavio i pitanje okupljenima: zašto knez Lazar neće obići Slavoniju, Liku, Dalmaciju, Hercegovinu, Crnu Goru i zašto neće stići do Makedonije po kojoj su u srednjem veku nasejani neki od najlepših nemanjićkih manastira, a u ovom veku se, od Kajmakčalana do Kumanova, prošao cvet srpskih ratnika...

Aprila ove godine govorili ste na skupu „Srbi i Albanci u Jugoslaviji danas”. Taj vaš govor naišao je na priličan odjek u političkim i kulturnim krugovima.

– Ovaj moj govor indirektno je upućen piscima albanskim i svim ostalim Albancima, a ponajviše zločincima iz redova albanskog naroda. Upitao sam ih da li znaju šta čine i u ime čega to čine. Rekao sam im da svi znamo da smo u ratu i da to nije prvi rat bez objave s kojim smo se suočili. Taj rat je najsvirepiji do sada. U tom ratu nisu zaratila oružja, zaratile su savesti. Čime smo zaslužili to prokletstvo što se na nas sručuje sa Prokletija? Govorio sam kao čovek i tražio od njih da dokažu da su ljudi. Govorio sam, kao pisac, o srpskim kuća-

ma, oslepelim i praznim, koje tonu u zemlju, zajedno sa grobovima... Iz jučerašnjih grobova niče žito jer su uzorani, naše prazne crkve čekaju pastvu i svaka liturgija je jecaj. Uputio sam apel svima, pa i свету који не разуме положај Србије и Срба у Федерацији. Kako strancu, dobronamerniku или neupućenom, objasniti da manjina vrši genocid nad većinom...

Поводом најада на ишуманију Таијану

Епископ рашкопризренски Павле упутно нам је акт поводом напада на ишуманију Таијану, настојатељницу манастира Грачанице. Акт је упућен и Комисијама за односе са верским заједницама САН Косова и СР Србије. Објављујемо га у целини.

„Принуђена сам да Вас известим о једном немилом догађају који ми се десило на дан храмовне Славе, Успеније Пресвете Богородице, у недељу 28. августа 1988. г.

Кад се увече тог дана развишао народ, настојали смо око тога да се црква доведе у ред. Око 23 часа у цркви су остали монахиња Ефросинија, Русмир и Зоран да још нешто среде. Ја сам са кључем пошла у цркву да видим да ли је све завршено. Кад сам изашла из конака и већ се впутила према цркви, из мрака је изашао један милиционер и рекао: „Тешко је са овим народом!“ А затим: „Доћи да ти покажем шта су овде учинили.“ Ја сам застала. Он је онда наједном до-

трчао до мене, обухватио ме обема рукама и почео да говори бестидне речи. Једва сам се стогла и побегла у цркву. Видећи ме упозверену, монахиња Ефросинија ме је запитала: „Мати, шта ти је?“ Ја јој укратко рекох шта ми се десило, за кључасмо цркву и одосмо у конак, где сам испричала себестрама шта ме је снашло.

Сутрадан јутру известих сам милицију у Грачаници и СУП у Приштини.

У низу напада на наш живот, од стране албанских националиста, дошло се догледанасиле чини онај који је постављен да чува ред и безбедност и коме би требало да се обраћамо за заштиту од насилја.

Далмајинско Косово и Косово и Мешохија

Након победе у рату, нова власт спроводила је колонизацију народа из пасивних крајева у природно богатије. Том приликом највише је расељено Срба и то из национално компактних целина. То су Далматинска Загора, неки делови

Херцеговине и Лика. У овом контексту веома је интересантна чињеница да је веома малотих породица насељено у Славомију!

Слично овом процесу расељавања бивало је и 1971. године. И тада су се стварале ко-

лоне српских породица из Далмације, Лике и Славоније и кретале се ка Истоку. Те се обе проузроковане из економских или сличних разлога и околности које су познате, могу се третирали и другачије ако се има у виду и оно што се истовремено дешавало када и исти процес са Косова и Метохије. Овај цивилизацијски преседан представља егзодус једног народа који је у већини у држави, за коју се тврди да је на најбољи начин решила национално питање! Ове речи лако је доказати и уверити се у њихову тачност ако се оде у скоро било које насеље у кругу од стотинак километара од Београда.

Или су у праву били многи из усташког врха, када су тврдили да Србе треба враћати у крајеве одакле су дошли некада, у ранијим вековима. Или је то цинизам историје према једном народу и његовој судбини?

Ваљда је југословенска јавност схватила праве разлоге егзодуса Срба са Косова и Метохије и тражи начине да помогне народу који се сели и оном који тамо остаје. Ако неко добро познаје географију, зна да у Далмацији постоји Далматинско Косово. Оба Косова имају исту историјску коб: некада су њихова већина становника били припадници српског народа. Данас их је тамо све мање. На Косову и Метохији налазе се величанствени споменици средњовековне српске културе, цивилизације и државе српског народа. На Далматинском Косову и у његовој околини налазе се бројне „голубњаче“ у којима су кости покланих и убијених невиних жртава. Исто тако, у тим крајевима налазе се бројни споменици „жртвама фашистичког терора“. Нигде ни

на једном месту не стоји који је то народ настрадао. Никада се није ни покушало, или се није могло, да барем каже колике су то жртве изражене у бројевима. Узгред, то и нису неке цифре, то су колоне бројева! Ако је Косово и Метохија Исток српског народа, онда је Далматинско Косово Запад. Источне границе обележене су светињама које један други народ претвара у јама! Истовремено, западне границе обележене су јамама које морају постати светиње. Не ради било икакве ововременске или будуће освете, већ ради трајних доказа о постојању једног народа на овим просторима.

Косово и Метохија јесте земљица српска коју већ четрдесетак година покушавају да ослепе. Слично томе је и Далматинско Косово. Постоје многи начини за такав историјски злочин. Најчешће се примењује културни геноцид у ком се исису штедела средства да би се направиле мале хидроелектране које су потапале српске манастире и правили велики привредни објекти без икакве економске и привредне логике и будућности. Они сада стоје као страшила која ће терати страх у народ да се на тај начин схвати да мора одатле отићи у матицу. На Исток!

Српски народ на Косову и Метохији и Далматинском Косову дотеран је до црте после које не може ићи даље и да хоће да узмиче посрћући преко своје обешчаштене части, обесвећене свести, преко баштине коју десакрализуву, преко уништене духовности и на крају преко јадне садашњости.

Вељко Бурба

ВУК - У ПРЕБИЛОВИЋИМА 1968.

Било је то у херцеговачком селу Пребиловци, у августу 1968. године. Жеђ ме нанијела у кућу Петка Булута, а старчеве сузе натјерале да дуже останем. Затекох га да клечи, на земљаном поду, испред гомиле свијећа и једне мале иконе. *Вјечни њокој њодај, Госњоди, усойшим рабом њбојим... и сојбори бјечнују њамјаи мојој њеци, мојим рогитиљима, мојој браћи, мојим сјричевима, мојим... сојбори, Госњоди, бјечнују њамјаи Слабку, Јобу, Милени, Ружи, Велку, Анђелку, Слободану, Слабојки, Рагојки, Милану, Милуџину...* — суза је суза престизала, док је ишчитавао имена са неког дугачког списка испред себе. Јавих му се тек кад заврши молитву, а он пови врат и рече: *Води ме!* Мислио је да сам неко од власти из Мостара или Чапљине. Касније, кад разби сумњу и кад се открави, замоли ме да одем до оног ћошка и да свијеће пребројим. *Сјоџину њригесет и гебет, добро си, сине, избројо — скупио се у гуку несреће. Сјоџину њригесет и гебет мојих њробоба! Сјоџину њригесет и гебет...* — показује списак који је читао. На тај исти дан, 6. августа 1941. године, хрватске усташе из Међугорја побацале су, у јаму Шурманци, стотину тридесет и девет Булута... поклали су све Булуте, само је Петко претекао! Преписао сам, тада, тај списак и, сада, преписујем: *њоклали су четборо новорођенчади, гбагесет и једно дијете млађе од њет њодина, седмнаесјоро млађе од гесет, гбагесет и четборо млађе од њетнаесет, гбагесет и њроје млађе од гбагесет њодина...* У једном дану и у само једној фамилији, нож је осамдесет и девет дјечијих грла пресекао! Не, чиним гријех и лаж казујем, ако овако сабирам. Заклано је још толико будућих бракова, три или четири пута више нерођене дјеце, па њихових бракова, па њихове дјеце... у братству Булут је, тога јутра, заклана будућност једног народа. А јама Шурманци, само она, прогутала је дванаест хиљада Срба из Херцеговине. А још дванаест стотина шурмановачких јама је од Дрине па до Велебита и Цазинске крајине. А Јасеновац, а Градишка, а ријеке, а кречане, а куће, а појате, а цркве у крематоријуме претворене! Ни то није све, има и горег. Списак својих мртвих Петко Булут не може нигдје да објави. За ту и све такве помен-смртковнице затворене су књиге и новине. Три године је Петко Булат провео у Зеници, у затвору,

зато што је имао и показивао још један списак: оних који су похватили Булуте, повезали Булуте и одвели Булуте до јаме, а никада им није суђено! Тај су му списак одузели. Он га је опет саставио, они га опет ухапсили. Он га преселио у памћење, кришом пали воштанице у својој кући, јер ни цркве нема, и њу срушиле комшије, а камење бацили у Шурманце, на поклане! Вјечни покој подај, Господи... моли Петко Булут и, том молитвом, *расирује мржњу, забада њрње у здрабу ноју и њерфидно њројура великосрпске сѣабобе!* Молни, ако је жив још и ако није проштијан друговима из Мостара, Сарајева и Чапљине... Гојко Кесеровић, из Гацка, само се једном помолио. На Пониквама, висоравни изнад вароши, читао опијело за дјечу Шумадије, за голобраде сељаке и ђаке који су мобилисани крајем рата и, са барјаком краља и отаџбине, код Гацка заробљени и на тој висоравни стријељани. Седмицама су, иза тога, њихове несахрањене лешеве (издајник би постао и онај ко би сахранио издајнике!) развлагали вуци, лисице и гатачки керови. Гојко Кесеровић је одслужио молитву оглоданим костима браће и, сјутрадан, ликвидирао! Колико је, питам се, потомства нашег на Пониквама угашено? И због чега? Због чега? Губитак је мањи, доста мањи, него да су, изнад Гацка, поубијани Шиптари. Они се гушће и брже размножавају. Али те ђаке и чобане шумадијске не би ни побили, да су они били Шиптари. Више од десет хиљада балиста, који су током читавог рата таманили Србе по Косову и Метохији, замољени су на крају да приђу партизанима. Све им је опроштено. Кажњени су једино тиме што су пришили петокраку тамо гдје бијаше албански орао са фашистичком сјекиром... Гени памте страх... да, и страх се наслеђује. Куд ћеш, Бошко, на Косово? Ми смо, биолошки, изнурени. У Пребиловцима су, тек лани, заиграли први поратни сватови!

Ове године изишла је још једна српска књига великог Србина Вука Драшковића под називом: РУСКИ КОНЗУЛ. Личности у њој су махом исте што су у НОЖИ и МОЛИТВИ, само што описује догађаје из новог времена, специфично на тужном Косову и Метохији, додирујући и друге крајеве.

Текст који сте прочитали узет је из књиге Руски конзул.

ВЛАДИКА ПЕТАР САХР

ПОСЛЕДЊИ ПОЗДРАВ СВОМЕ ЕПИСКОПУ ЈОВИЦЕ ПЈЕВАЧА

Ваше Високопреосвештенство, Ваше Преосвештенство, Пречасни оци, часни оци, Ожалошћени српски народе слободне српске православне цркве!

После тешке и неизлечиве болести наш мили и драги Епископ упокојио се у Господу налазећи вечни мир у нашем Спаситељу Господу Исусу Христу.

Иако знамо да је Свевишњи примио нашег архијереја у своје наручје, бол у души за изгубљеним Владиком неће тако лако напустити нас који, не само да смо у нашем Владици видели и осећали духовног вођу и доброг пастира, већ живог светитеља који је сваком стопом крочио путем страдалника за своју веру и свој народ.

Слободни српски православни народ Аустралије и Новог Зеланда добро зна колико је напора и пожртвовањем рада потребно да би се створила Епархија, а колико још теже, у-пркос непријатељским тежњама да не успемо, да се иста одржи и то не само реда ради већ да постане духовни центар овог континента и саставни део новоосноване Митрополитије Слободне српске православне цркве у слободном свету. Наш блаженоупокојени епископ је ту био међу првима, а својим радом и својом љубављу остварио је сан да се гради дивна Манастирска црква Нови Каленић која ће својом лепотом блистати широм Аустралије, а такође даваће и подстрека мученичкој српској цркви у поробљеној отаџбини поготово у овим судбоносним тренуцима по српски народ широм света.

У име Слободне српске православне ЦШО Светог Саве из Мелбурна, зелим да пренесем дубоко саучешће свим члановима Епархиског Савета, а нарочито оцу Томи који је примером нашег Епископа и златоустим речима његовим "одреко се себе" и пошао путем Спаситеља. Наша ЦШО је нарочито погођена упокојењем нашег Епископа јер однос између нас је био нарочит.

У данима када смо услед болести нашег пароха били без свештеника, а нарочито о Божићним и Ускршњим празницима, Наш Епископ није ни једном одбио да дође и поред великих и свакодневних обавеза у Манастиру. У томе и јесте величина његове личности јер попут Христовог понижења да

ОПЕЛО НАД ПОКОЈНИМ
ЖАНО ЈЕ У МАНАСТИР
МНОШТВО НАРОДА ИЗ
А ТАКОЋЕ ЈЕ БИО ПР
БРОЈ НАШИХ ПАРОХИЈ.

служи и опере ноге Апо
Епископ без жезла и ом
наш храм да служи с
обични свештеник. Једн
црква наша била прил
срамоту наших чланова,
не секирајте се, није ц
пуна анђела. Шта бољ
дубоки разум, љубав и
Владике. Његова Карлто
је он њу назвао, уве
љубављу и радошћу
Владику.

Драги наш Владико, ка
Престол Свевишњега Гос
твоје миле пастве и рец
Сави, Лазару, Николају
остали верни њиховим
није захватила туђинск
вечни покој свети Вла
наше молитве су увек у
молитва Свевишњем
љубављу и твојим заузим
и у дан Страшнога суда
страни славе своје.

Драги наш Владико, за
свету десницу твоју, нек
и вјечна памјат.

РАЊЕН У МАНАСТИРУ

**БЛАЖЕНОУПОКОЈЕНИ
ЕПИСКОП П Е Т А Р**

+4 ОКТОБРА 1988

ИМ ВЛАДИКОМ ОДР-
ИРСКОМ ГРОБЉУ, УЗ
З ЦЕЛЕ АУСТРАЛИЈЕ
ПРИСУТАН ДОБАР
ИЈАНА ИЗ КАЛТОНА.

постолима, тако и наш
омофора долазио је у
свете литургије као
дном приликом када је
илично празна, а на
ва, рече наш Владика:
црква празна, она је
оље може да оцртава
и трпељивост нашег
лтонска Србадије, како
век је са нарочитом
у дочекивала свог

када дођеш пред Свети
'оспода, сети се и нас
ици нашим Светитељима
ју и осталима да смо
м идеалима и да нас
ска река. Нека ти је
ладико-наша љубав и
с упућене теби а наша
је да нас твојом
имањем избавиш од зла
да поставиш на десној

задњи пут ти целивамо
ека ти је слава и хвала

**OF BLESSED MEMORY
BISHOP P E T E R**

+ 4 OCTOBER 1988

РАЗГЛАБАЊА

Сви ми ревносно пратимо догађаје у нашој Отаџбини и онда доносимо закључке који се често мимоилазе кад се упореде. Моји закључци о збивањима изгледају овако:

Српски народ је захватило буђење и верско и национално. Доста је томе допринела и економска беда. Ко узима Недељнике што излазе у Београду, видеће да пише доста у корист Српства. Износе се на видело понеке дуго година кривене тајне, али све у "границама". На сцену као бранилац Србије појавио се и Милошевић. Да ли је искрен или само усмерава српски револт, време ће показати. Из вида не смемо губити да је он комуниста, а његови истомишљеници су упропастили српски народ.

Питам се: докле Срби да понављају жртве? Вук Драшковић константује: Срби су да би створили Југославију дали милион и по глава, а дали су још милион и по зато што су је створили, а ја се сад питам: шта сад Срби имају? Ништа! Милошевић хоће Косово и Војводину да буду по АВНОЈ-евским одредбама, не да буду у Србији, него са Србијом. Македонија, која је постала саставни део Србије 1912, и даље је друга држава. Црна гора - друга држава. Босна и Херцеговина - турска. Па Далмација, Лика, Славонија - дате Хрватској.

На митингу у Београду носе транспаренте истичући "братство и јединство" а Шиптари жаре и пале. Носе на штаповима Титове слике, а он одговоран за све зло што је Србе снашло у рату и после рата.

Може Бог дати, и даће ако му се Срби обрате.

СВЕТОСАВСКИ ФЕСТИВАЛ 28, и 29. ЈАНУАРА

И ове године ће се у нашем Слободном српском манастиру одржати фестивал омладине. Доћи ће фолклорне и драмске групе из целе Аустралије да нам покажу своју приврженост српским традицијама. Доћи ће нам и спортски тимови да се огледају на зеленом пољу. А надамо се да ћемо тога дана већ имати изабраног новог епископа.

Такође ће две недеље пре Фестивала бити "кемп" у манастиру за децу. Заинтересовани нек се обрате КСС.

ШТЕТА ШТО САМ ДАЛЕКО

Недавно, на слави сретнем једног човека, који није наш парохијанин али је дошао добровољно да ради два дана као мајстор на црквеној сали. Пошто се нашао у новој средини, не познавајући никога од људи што су тих дана радили, питао сам га какав утисак има о њима, просто из радозналости. Одговор му је био кратак: "Да сам ближе ту би са тим људима радио и у цркву ишао!" Мени је био пријатан његов одговор и даље нисам хтео запиткивати. Он онда продужи причати другима, како су на сали раде већимом старији људи, мирне нарави, међу којима нема свађе ни задиркивања, него се братски међу собом слажу и споразумевају.

И заиста, право је чудо одакле тим људима снага да издрже. Задње три године њих неколицина су сваке суботе а некад и Недеље на сали. Нико их не зове нити моли. Раде за цркву, а њихово мноштво послова чека да буде урађено код куће. Долазе тихо, раде, своју храну једу, своје пиће пију. Не жале се што их је мало, не праве се важни што су они ти који носе бреме свих у овој парохији. Не приговарају онима што су се застрашили или нису пришли. Велику им радост чини кад виде ново лице на послу, а још већа кад се окрену и виде како се радови приводе крају.

Имена им нећу казивати, јер Бог најбоље зна, а вас ако занима дођите, видите и честитајте прегаоцима.

СВЕТОСАВСКА ПРОСЛАВА НЕДЕЉА 22. ЈАНУАР 1989 У НОВОМ ДОМУ

Пошто ће Светосавски дом у Гринзбари бити оспособљен за употребу, Управа ове Ц Ш Општине је одлучила да прославимо Светог Саву у новом Дому. О свему ћете накнадно бити обавештени специјалном позивницом.

На сами дан Светог Саве 27. јануара биће св. литургија у храму Светог Саве у Калтону са почетком у 10. часова изјутра.

ЕПИСКОП ДИОНИСИЈЕ У ПОСЕТИ ВИКТОРИЈИ 1964. Архимаандрит Димитрије (Балаћ) доцније владика за Аустралију и Н.З.) и свештеници: Драгутин Павловић, Славко Нићетин и Мирослав Јовановић.

СА ПИКНИКА КСС У ГИЗБУРНУ

Коло Српских Сестара из Калтона одржало је Пикник на црквеном имању у Недељу 20. новембра 1988. Иако је то био пикник као и други, морам се похвалити и да сам присуствовао једном фамилијарном скупу каквом још на овом нашем имању нисам присуствовао а ни видео.

Потсетих се некадашњег школског доба и дана, кад ме покојна мајка водила у цркву на причест или на црквени вашар-сабор, па ту после службе Божије се рашире "шаренице" (пољаве или ћилими) па се простре храна по шареници и целе се фамилије скупе да ручају заједно, ракију или чашу воде скупа да попију и тако заједнички то поподне проведу и испричају се, развеселе, и на крају свак својим кућама. Тога дана и музика свира и кола се вију, а омладина ужива сретна и весела.

Е, то се догоди мени поменуте Недеље на пикнику. Три брата са својим женама и децом окупише се на заједнички ручак. Вредна браћа набавили су једно јагње и на ражњу га испекли ту на имању. Велики дугачки астал прекрили су чаршафом, а на њ поредали сваких ђаконија, баш као оно у времена стара. Позваше и мене, и ја се одазовем. То беху: три брата Чулића са женама и шесторо деце, плус Радетове жене Стојанке рођени брат из вилонга Душан и сестра из вилонга са мужем и троје деце и Стојанкин ујак, нама добро познати Мијо Талијан. Ту је био и наш вредни члан Мићо Козомара, и моја маленкост. Кад све сабереш, беше 13 одраслих и деветоро деце. Деца се брзо наједоше и разлетеше да играју. Три јетрве служе, а ми ти баш као некада наши стари не журимо, већ пијуцкамо, мезетимо и претурамо прошло време, нагађајући шта ће сутра бити. Врућа јагњетина се топи у стомаку, па салата, па колачи, а о пићу да и не говоримо.

После проведенем времена са домаћинима, у себи се помолих Богу речима: Боже Господе, уразуми народ твој и поврати га на та некадашња времена стара.

Ово истичем као пример и похвалу домаћинима, а ми остали да се угледамо на њих.

МИЛАН СТАНИЋ

— Покаткад ми Бог даје часове савршеног мира; у тим часовима ја волим и верујем да и мене воле; у тим часовима ја сам формулисао своје Вјерују, у коме је све јасно и свето за мене. Ово Вјерују је сасвим просто; ево њега: Ја верујем да нема ничег дивнијег, дубљег, симпатичнијег, разумнијег, људскијег и савршенијег од Христа. Са суревњивом љубављу ја говорим себи да не само нема Њему слична, него и да не може бити. Шта више, ја изјављујем: када би ми неко могао доказати да је Христос ван истине, и када би истина збиља искључивала Христа, ја бих претпоставио да останем са Христом, а не са истином.

Без Христа све одједном постаје одвратно и грешно. Покажите ми нешто боље од Христа! Покажите ми ваше праведнике које ћете ставити место Христа!

ШТА ЈЕ УРАЂЕНО И ШТА ЈОШ ТРЕБА

Задња три месеца ради се на Дому пуном паром. За сваки "викенд" нешто се радило. Навешћу по сећању те послове: Кров је у потпуности завршен, тако сада нигде вода не залази поред зидова. Треба похвалити двојицу млађих људи Јордана и Михаила што су стручно извели део посла. Стављен је испод стрехе "цемент шитс" и Љубо Наградић офарбао. Купљено је за главни улаз специјално стакло преко једног човека из Данденонга десет пута јевтиније и постављено по јевтиној цени. Завршен патос у свим просторијама и заготован. Опшивена је бина и офарбана лаком. Затим се прешло на велики посао: плафон. Да би се он поставио требало је доста стручности и стрпљења, као и радне снаге да се тај део посла уради. И то је у већој мери завршено. Сад за Божићни одмор уколико буде добар одзив треба бити завршен. Електричар је развео жице и поставио добар број светала. Око саме је поравнана земља.

Предстоји нам "суриј" и намештај. Столови и столице су наручене а онда долази кухињски намештај.

ВРЕДНЕ СРПСКЕ РУКЕ: М. Поповић, М. Козомара, М. Добријевић, М. Грмуша, В. Обрадов, И. Чубрило, и А. Лукић. Слика испред главног улаза.

ДВА ДИВНА ПРИМЕРА

ДЕО РАДНИКА ЗА РУЧКОМ КАД СЕ УДАРАО ПЛАФОН

Има доста људи који нам могу служити примером по своме жртвовању радећи на црквеном дому, али ја ћу издвојити двојицу. Не зато што су највише времена провели радећи на сали, већ ради другог. Први је Зоран Крварски, водоинсталатер из Ст. Албанса. Зоран је обећао све завршити у вези воде и канализације, а за свој рад неће ништа да наплати. Он каже: "Иако ја нисам парохијанин те цркве, решио сам да помогнем ради Бога и Српства, за здравље породице". Већ је он један део посла и завршио. Али он чини велику жртву плаћајући раднике док они раде код нас.

Други пример је Ратко Гудељ из Нобл Парка, који је два дана дошао као мајстор за плафон, и довео са собом тројицу, плаћајући им прековремени рад. Он је то учинио и поред обавеза код своје цркве у Ки-збари где је претседник. Он каже да је то радио за Српство, и радиће ма где било. Заиста диван пример српског осећања.

Ово наводимо ради наших парохијана који стоје по страни, да би се угледали и прискочили.

Милан Комненић

ИЗГОН

(одломци)

Шта ли мисле они што с њег беже,
зар их свуда не чека Косово?

Што сад јесмо – боље да и нисмо,
на име смо изгубили право,

празно класје упира у небо
и осје се пушта ветринама.

Прекренусмо куће и гробове,
сутра ћемо упртити цркве

па сунути Ибром и Моравом
ко стршљени у глугу стублину.

За нама ће кренути брегови,
њиве, шуме, пчеле и воћњаци,

искласаће пшеница селица
уз коју се прашта и братими...

Раоником ако смо орали
и зубима знаћемо орати,

за ребра се хватати од неба,
бити оно што не може нико.

Мртве ћемо врати у живе,
с гробовима бранити кућишта,

да се свећа не гаси под кровом
него да нас милује пламеном

у престрави, једи и студени
кад звериње кидише из тмуша.

Нису цркве место јејинама
но за људски окуп и утеху,

земна стопа божијег корака
која ломно срце подупире.

Не ваде се очи воловима
да поваздан ричу око цркве,
нити ватра меће под стогове
да присветли ноћу монахињи

која танка лебди у молитви
ко јасика уврх Проклетија.

Ко на туђу кидисао муку,
уста му се за врат окренула,

ко удари на образ девојци,
са гујама у јами ноћио,

огњеним га провртели коцем,
приштеви му затисли ноздрве,

ко размакне међе на њивама,
ребра му се, живом, размицала.

Ко удари ђаче, јер је српско,
обрнуо у махниту гору.

Ко затрује врела и изворе,
воду пио жаби из очију.

Ко посече модре винограде,
крв локао, зобао гуштере,

ко похара јечам и пшеницу,
хлеб месно деци од бунике.

Ко поклао стоку у сироте,
измузао змије у присоју,

хранио се гњилим штакорима,
чиреви му очи расточили.

Ко се силом острви на нејач,
већа сила њега истребила.

Ко у изгон икога гонио,
кувао се у пакленом котлу.

Ко ломио гробља и белеге,
своје мртве не сахрањивао,

но са њима скитао Косовом
док с њих чавке не разнеле месо.

(1985)

ВЕНЧАЊЕ НИКОЛЕ И РАДЕ

У кући Зорке Шиповац било је два весеља у једној години. Прво се о Савину дану оженио Неђо, па сад 1. октобра 1988 млађи брат Никола. Оженио се с Радмилом Лазић из Аделаида и венчање је обављено у храму Светог Саве у Калтону. Свадбено весеље је одржано у црквеној сали у Ст. Албансу.

Била је то заиста дивна српска свадба. Младенци весели, пријатељи такође, а о ставовима да се и не говори. Иако је музика била за кола и песме, чини ми се да су Невесињци најрасположенији били кад су своје коло играли и своје песме певали.

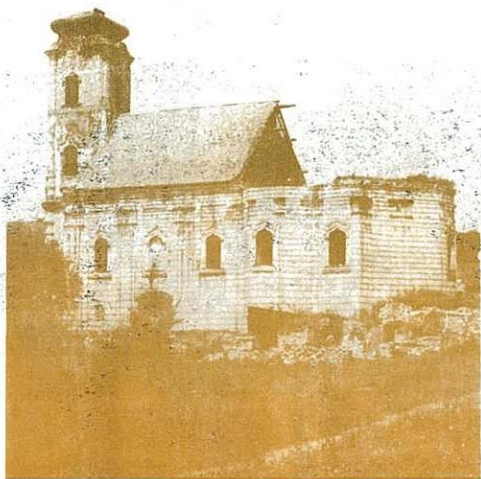
Нека би Господ и Свети Сава благословили њихов брак слогом, љубављу и богатим породом!

Манастир Шишатовач

Манастир Шишатовац, чије зидине више од четрдесет лета чекају на обнову, основали се почетком 16. века монаси манастира Жиче. Помен о томе чувао је један стари рукопис који се до другог светског рата налазио у манастиру. Према том „завешталом свитку от првог фундатора и здатеља манастирског...“, игуман Теофило и монаси Иларион и Висарион подигли су 1520. године уместо мале „стародревне“ цркве нову и посветили је рођењу Богородице. Црква је подигнута уз благослов „вождоначелнице србљем у Срему“, Јелене удове сремског деспота Јована Бранковића. Ова црква није сачувана, па о њеном изгледу можемо судити на основу описа из 1753. године и цртежа из 1778. године, који је урадио лајтант Павле Димитријевић. Тај цртеж чуван је „иза последњег листа“ Шишатовачког четворојевањелја писаног 1560. године. Изгледа, овај цртеж представљао је документ којим се у случају потребе могло доказати постојање цркве „од старине“, па је због тога био тако брижљиво чуван.

После Велике сеобе Срба, под патријархом Арсенијем III Чарнојевићем, почео је у Срему и његовим манастирима снажан духовни живот. Многи догађаји од значаја за културу и историју српског народа везани су за манастир Шишатовац. Почетком 18. века овде је боравио Арсеније III, а 1745. и Арсеније IV Чарнојевић. У другој половини 18. века предузимљиви шишатовачки архимандрит Викентије Поповић, каснији епископ банатски, уз помоћ приложника саградио је и богато даривао нову манастирску цркву која се сада, на жалост, налази у рушевинама. Унутрашњост цркве и иконостас исликао је 1773 – 74. Крачунов ђак Григорије Да-

Рушеvine Шишатовачког манастира
видовић Опшић. Живопис је скоро уништен а о иконостасу може да се суди на основу једне старе сачуване фотографије.

Почетком 19. века у Шишатовцу је служио чувени архимандрит и песник Лукијан Мушички. Овде су настајале његове чувене песме и оде.

Гостопримиви архимандрит Лукијан дочекивао је младог Вука Стефановића Караџића, свог некадашњег ђака из карловачког училишта. Вук је овде долазио „као у своју кућу“. Овде је и слепи песник Филип Вишњић гуслао Вуку песме о српском устанку. Боравили су овде и Тешан Подруговић, слепица из Гргуревца, баба Живана и други Вукови певачи. Одавде је Лукијан Мушички писао Вуку у Вијену (Беч) и примао од њега одговоре. У тим писмима помињан је српски речник, народне песме и поједина слова српске ћирилице.

Жалосна судбина задесила је манастир Шишатовац у другом светском рату. Његовог последњег игумана Рафаила Момчиловића, академског сликара и иконописца, заједно са братством, усташе су ухапсиле 1941. године и отерале у логор код Славонске Пожеге одакле се више нису вратили. Цркву и библиотеку су запалили а ризницу похарали. Уништене су тако једна од најбогатијих библиотека и ризница у Војводини које су неколико векова сакупљали учени и побожни људи.

Запрепашћујућа открића Николе Тесле

Око 1920. г. Тесла је забележио неколико својих чудесних доживљаја које је назвао „Запрепашћујућа открића” и које је после његове смрти објавио Џон О' Нил у књизи „Ненадмашни геније — Живот Николе Тесле”. За читаоце „Мисионара” доносимо неколико најзанимљивијих одломака из те књиге.

Једном је Тесла својом изузетном способношћу да предосети опасност спасао живот тројици својих пријатеља. Он је тај доживљај испричао свом сестрићу Сави Н. Косановићу који га је овако препричао: „Чуо сам од Тесле да има предосећања. Испричао ми је о једном догађају који се десио овде у Њујорку приликом посете неких његових пријатеља, који су намеравали да отпутују возом у Филаделфију. Осетио је снажан подстрек да не пусти пријатеље да отпутују као што су намеравали. Силом их је задржао, тако да су задоцнили за воз којим су хтели да отпутују. Тај воз је — како је касније дознао — настрадао у железничкој несрећи и велики број путника је погинуо. То се догодило негде двадесетих година”.

★

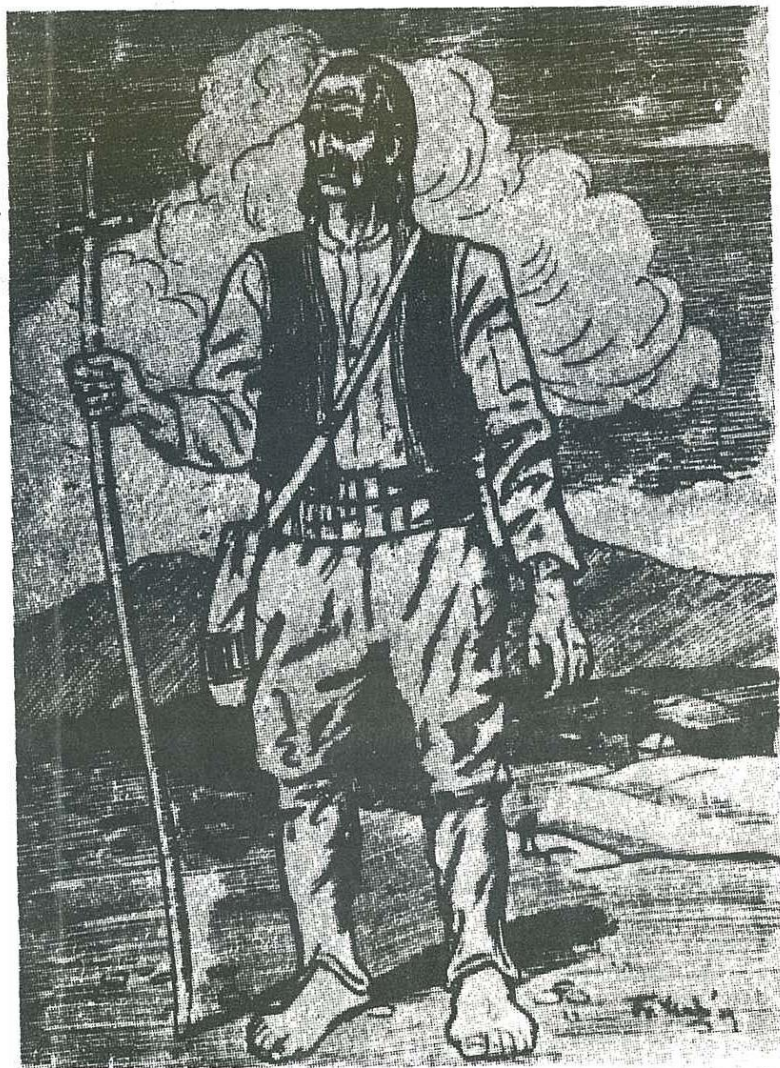
Кад се Теслина сестра Ангелина разболела и умрла послао је телеграм у коме је написао: „Имао сам визију како Ангелина устаје и ишчезава. Предосећао сам да нешто није добро”.

За време боравка у Паризу 1892. год. Тесла је примио вест да му је мати тешко болесна. Одјурно је на станицу и успео да ухвати воз који је већ полазио. Стигао је у Госпић на време и затекао живу мајку. Дошао је кући поподне, а она је умрла те ноћи. „Био сам потпуно исцрпен — пише Тесла — од туге и дугог пута и неспавања, те сам увече прешао у једну кућу не много удаљену од нашег дома. Док сам ту лежао немоћан мислио сам да ће ми мати зацело дати неки знак, ако би умрла а ја не будем поред њене постеље. У току целе ноћи био сам у неком чудном ишчекивању, али се ништа није догодило до раног јутра, када сам заспао или сам се можда занео. Опазио сам тада један облак који је носио анђеоске прилике изванредне лепоте, од којих је једна љупко гледала у мене и постепено примала лик моје мајке. Привиђење је полако пролетело кроз собу и ишчезло и ја сам се пробудио услед неописано дивне песме многих гласова. У том тренутку осетио сам потпуно извесно — а то се речима не може описати — да је управо тада умрла моја мати. И, заиста, тако је било”.

У својим „Запрепашћујућим открићима“ Тесла је забележио и ову појединост:

„Још као врло млад човек осетио сам једну запрепашћујућу истину. Наиме, кад год је мене или кога другог неко увредио осетио бих неки необичан и неописив бол у души, који сам у недостатку бо-

љег израза, назвао „космички“. Убрзо после тога они који су тај бол нанели редовно су доживљавали неку жалост. После многих таквих доживљаја, поверио сам то неколицини својих пријатеља и они су имали прилике да се сами, лично увере у истинитост мојих речи“.

Мато Глушац, највећи пророк херцеговачки

Бадње вече

Сећање из раног детињства

Како ова реч изазива и буди топле и дивне успомене из раног детињства, из прошлости. Но, и у садашњости ја се живо сећам те прошлости. Сећам се наше старе куће која је била саграђена од слабог материјала — од чатме, али пространа, велика, са много одељења, међу којима је највеће, гостинска соба, било намењено за одржавање свечаности. Та кућа одавно не постоји, на њеном месту се сада налази мали виноград и кад год туда прођем, подилази ме нека неизрециво болна туга. Сећам се свога деде који је свечери уочи Божића, дошавши с колибе-појате, где нам је била углавном крупна стока и кован-лук, носио на леђима велико бреме сламе и у рукама, на којима је имао рукавице од грубе вуне, велики бадњак! За нас, децу, које је тада у дединој кући било повише, тај догађај је изазивао огромну радост, право одушевљење и безгранично усхићење. Никада, док год будем жив, не могу заборавити оно миље које се као божански јелеј разлило у срцима и душама, тада још анђелски безазлене и наивне деце. Али незабораван је био онај тренутак одушевљења када смо сви, по старешинству и узрасту, ишли за дедом око софре и као мали пилићи пијукали. Бака нас је посипала житом из сита, које је држала у левој руци и благосиљала. Да је овај опход око софре трајао целу ноћ, ми се не бисмо заморили, нити би нам било доста. И данас, када се сетим ових тренутака, наврасту иста осећања која сам имао некада као дете. А зар није сваки човек у исто време и човек и дете? И добро је што се човек бар који пут у свом тешком и мучном животу осећа као дете. „Заиста вам кажем, рекао је Господ Исус Христос, ако се не повравите и не будете као деца, нећете ући у царство небесно“ (Мт. 18,3). Пошто је обичај одан, слава присутна по целој кући и бадњак положен на огњиште — почињала је молитва, а после

молитве вечера на земљи застртој врећама од кострети. И за молитву исти поредак као и приликом опхода око софре: Деда гологлав, са кадионицом напред испред саме домаће иконе, а до њега најстарији син, млађи синови, снахе, такође по старешинству — па онда ми, деца. Бака је доносила и односила кадионицу и додавала тамјана. Деда би окадивши прво икону, кадио све нас, а ми се крстили и клањали скоро до земље. Мирис тамјана, светлост кандила, лелујав пламен воштанице коју је бака за ову прилику сама начинила, свечаност трепутка, ишчекивање надземаљског Госта који треба у току ноћи да се спусти с небеских висина, чинили су да се осећамо као да смо у рају. У тадашњој дединој кући, домаћа молитва се обављала уочи сваке недеље, и сваког већег празника а не само уочи великих празника као што су: Божић, Ускрс, Богојављење, Света Тројица, Св. Сава, Преображење, Велика Госпојина, и др.

— Деда се пред свима нама гласно молио: Господи помилуј, Господи помилуј, Господи помилуј! Свети Никола, славо моја, помози нам; сачувај нас свуда и на сваком месту: на води, на суви, у гори, на суви и на путу. Сачувај нам стоку, и поље, дај да нам догодине буде још боље, дај нам здравље и напредак.

— Пресвета Тројице, жива Богородице, мајко Божја, својим крилима закрили моју породицу.

— Света Петко, света Недељо, Света Варваро, Света Пелагијо и Анђелијо (преп. мати Ангелина), Свети анђели и аранђели, свети Илија, и Пантелија и сви свети, помилујте и опростите што се грешимо.

Господи помилуј, Господи помилуј, Господи помилуј!

— Поклонимо се Богу и Часном крсту Христовом. Поклонимо се Богу и Часном крсту Христовом. Поклонимо се Богу и Часном Крсту Христовом. Часни Крсте Христов чувај нас од зла!

Приликом сваког молитвословља деда је кадио икону и све нас и целу собу, а ми се клањали и повијали као зрело класје под дахом поветарца.

Пошто је била завршена вечер-

ња молитва, деда је додавао кади-оницу баки а она је односила. Онда је најстарији син прилазио оцу-нашем деди-и са прекрштеним рукама на грудимо, са страхопоштовањем као да прилази икони, љубио му руку. Тако смо чинили и ми сви редом. Напоследку му је бака љубила руку. Мени и свима нама онда је то било чудно, а сада ми је потпуно јасно да је бака то чинила из поштовања према домаћину, оцу породице-мушкој глави, јер је он тада био свештеник у својој домаћој цркви.

Небесни Младенче, узнемирен сам, и радостан, и срећан, а то је можда и једина и права срећа-потпуна срећа, што ћеш ме ноћас својим доласком поново учинити дететом.

Ја јасле немам, а и сламе немам где би Ти легао. Зато уђи у срце моје. Нека ти оно послужи као колевка у којој ћеш провести ову ноћ. Свестан сам да је ова колевка коју ти нудим неугодна да Тебе Пречистог прими. Знам да је сва црна, чађава и упрљана грехом, али знам и то и верујем у то да ће је Твоје присуство очистити као што сунчеви зраци чисте непроветрену собу од загушљивог и устајалог ваздуха убијајући заразне микро-бе и бациле, и да ће после тога за

Твој Рођендан бити светла као мајски дан и чиста као јутарња роса и мирисати на ваздух са ливанских гора, и алој и измирну. Уђи, небесни Младенче, у срце моје и загреј га Твојом божанском љубављу. Бар, ову једну свету ноћ проведи са мном и у мени и мој живот на боље окрени. Уђи, Младенче, и не закасни. Мој „чертог“ је топао, али ми је, ипак без Тебе хладно. Угреј ме! Угреј ме до усијања да убудуће никако зло за мене не пријања. Учини да осетим ону радост коју је осетио Клеопа после Твога васкрсења-на путу за Емаус: „Не гораше ли наше срце у нама кад нам говораше путем (Исус) и када нам казиваше Писмо“ (Лука 24, 31-32)

Учини, да макар, само ову ноћ **БУДЕМ ОНО НЕКАДАЊЕ ДЕТЕ!**

Учини, да као што оживи кори-то суве реке од набујалог планинског потока оживи и моје мало устрептало, преплашено, узнемирено и рањаво срце које Те воли и сада као некада. Као у кандило долиј мало уља у њега, макар једну кап, да се не угаси жижак који једва светлуца и трепери као нека удаљена звезда на небеском хоризонту!

о. Р. Петковић

D&M SILVER SERVICE CATERING

У Вези кухиње и услуге
за сва ваша весеља, у
вашој кући или у сали
вашег избора ми вам
можемо изаћи у сусрет.

За више информација
назовите:

ДОМКА ЋЕРАНИЋ: 336 7381

ПРИЛОЗИ ЗА ЦРКВУ

ОД 1. СЕПТЕМБРА - 7. ДЕЦЕМБРА 1988.

Радм. Б. Живковић	-- 10.-	Драгутин Поповић	- 5.-
Петар Павловић	-- 20.-	Милица Пјевач	-- 50.-
Т. Лолић	-- 10.-	Савко Даниловић	-- ?
Михаило Томић	-- 10.-	Милорад Токановић	- 10.-
Јула Кончар	-- 2.-	Вангел Спасовски	-- 20.-
Милош Ружицић	-- 20.-	Ново Ђуркић	-- 50.-
Јордан Вујић	-- 20.-	Љубо Арсић	-- 20.-
Мићо Милојевић	-- 20.-	Љубо Наградић	-- 20.-
Душан Петковић	-- 10.-	Радмило Б. Живковић	20.-
Милан и Вера Кљајић за		Драгољуб Стаменковић	20
здравље унуке	-- 100.-	Ћесика Козић	-- 10.-
Д. и В. Косановић	- 5.-	Вито Новаковић	-- 10.-
о. Драгомир Шиповац	10.-	Мица Ђурић	-- 10.-
Марко Милекић	-- 56.-	Бранко Бугарски	-- 20.-
Софија Духон	-- 20.-	Миле Ђурковић	-- 15.-
Радм. В. Живковић	-- 20.-	Радомир Савић	-- 20.-
Милан Кљајић за покој		Слободан Филиповић	20.-
душе оца Јована	-- 100.-	Виљко Цвијетић	-- 10.-
Јован и М. Пјевач	- 20.-	Вангел Спасовски	- 20.-
Десимир Огњановић	- 4.-	Лазо Врањеш	-- 30.-
		Жарко "стаклар"	-- 55.-

Хвала вам драги парохијани на прилозима. Нека ви Господ и Свети Сава узврате стоструко у здрављу и весељу.

Велика хвала овозицим приложницима за Светосавник што нас подстиче да се још више жртвујемо,

ПРИЛОЗИ ЗА СВЕТОСАВНИК

Миодраг Јанићијевић	- 10.	Михаило Томић	- 10.
о. Драгомир Шиповац	- 50.	Милорад Вековић	- 20.
Ружива Вукомановић	- 10.	Ђоко Јованчевић	- 50.
Душан Митровић	- 10.	Јово Дубајић	- 10.
Радмило Б. Живковић	- 10.	Васо Рупар	- 20.
Радмило В. Живковић	- 10.	Степа Степановић	- 10.
Илија Никић	- 10.	Живадин Петровић	- 20.
Милан Станић	- 50.	Драгољуб Гвозденовић	- 20.
Јордан Вујић	- 10.	Вито Новаковић	- 10.
Петар Тешић	- 5.	Марко Стојнић	- 30.
Љиљана Вукомановић	- 20.		

ХВАЛА НА ПРИЛОЗИМА И БОГ ВАС БЛАГОСЛОВИО

КРШТЕНИ

НАТАША	Кћерка Илије и Јелене Букић
МИХАИЛО	син Петра и Ање Петровић
НАТАЛИЈА	кћерка Душана и Бране Павловић
СТЕВАН	син Илије и Ђенифер Тодоровић
КАРОЛ	кћерка Aniello & Patricia Macciota
РЕВЕКА	кћерка Милорада и Сузана Јанковић
ЛИДИЈА	кћерка Божидара и Анђеле Марковић
ДИЈАНА	кћерка Милана и Марије Вековић
МАРА	кћерка Слободана и Даринке Чулић
НАДА	кћерка Петра и Гордане Јовановић
ЉИЉАНА	кћерка Николе и Анђе Танасић
МОМЧИЛО	син Момчила и Ким Ђорић
МИРЈАНА	кћерка Момчила и Ким Ђорић
ДРАГАНА	кћерка Драгана и Љубице Ранђеловић
ЛЕПА	кћерка Борислава и Мирјане Цветановић
ЕМИЛИЈА	кћерка Russel и Босиљке Davies-Кљајић
СТЕВАН	син Душана и Драгане Огризовић
ДАНИЕЛА	кћерка Драгутина и Милице Поповић
СТЕФАНИЈА	кћерка Paul Jackson и Наде
ГОРАН	син Верице Ђурић

ВЕНЧАНИ

Неђељко Шиповац и Симана Самјанац
 Јован Бањанин и Љиљана Манојловић
 Ђорђе Банић и Силвана Оклобзија
 Стеван Обрадов и Carol Ann Macciotta
 Никола Шиповац и Радмила Лазић
 Милорад Вранковић и Славица Шевченко
 Александар Ђорданоски и Pamela Nelson

УМРЛИ

Горан Радојчић	Марко Брковић
Веко Радуловић	Милунка Лемајић
Милорад Јовић	Драга Blicharz
Драгомир Секулић	Благоје Зечевић
Радисав Богићевић	Саво Раданов

САОБОДНА СРПСКА ПРАВОСЛАВНА
ЦРКВЕНОШКОЛСКА ОПШТИНА
„СВ. САВА“ МЕДБУРН

ПРИРЕЂУЈЕ

ДОЧЕК

СРПСКЕ НОВЕ ГОДИНЕ

У ПЕТАК 13. ЈАНУАРА 1989.

У - NORTH MELBOURNE TOWN HALL

КУХИЊА СНАДБЕВЕНА ДОМАЋИМ СПЕЦИЈАЛИТЕТИМА-УМЕРЕНЕ ЦЕНЕ

ПИЋЕ ОБЕЗБЕЂЕНО! БОГАТА ЛУТПИЈА!

УЛАЗ ЗА ОДРАСЛЕ \$ 10.00; ПЕНЗИОНЕРИ \$ 7.00

TEL.: 874 1349 Aft. Hours

Kosta Nagradic & Sons

PAINTERS & DECORATORS

WALLPAPERING & RENOVATIONS A SPECIALTY

FREE QUOTATIONS

31 Carween Avenue
Mitcham 3132

Коста и синови
су добри
чланови цркве
и добри људи.
Они су исто
тако добри
мајстори за
фарбање, због
чега их вама и
препоручујемо.

John Allison/Monkhouse

Funeral Directors

94 VICTORIA STREET, NORTH RICHMOND 3121

TELEPHONE: (03)428 3518

П О Г Р Е Б Н О П Р Е Д У З Е Ћ Е

ОРГАНИЗУЈЕ И ОБАВЉА САХРАНЕ У БИЛО КОМЕ
КРАЈУ МЕЛБУРНА, ВИКТОРИЈЕ ИЛИ АУСТРАЛИЈЕ.

ПО ПОТРЕБИ БАЛСАМУЈЕ И ШАЊЕ У СВЕ ДЕЛОВЕ
СВЕТА.

УСЛУГА 24.ЧАСА У НЕДЕЉИ

Позовите нас тамо где смо вам најближи:

SPRINGVALE (централа)	547 7711
BENTLEIGH	557 4155
BRIGHTON	592 7011
BRUNSWICK	380 1592
COBURG	386 1698
CAULFIELD	211 4515
FRANKSTON	783 7722
MORNINGTON	(059) 75 2132
RICHMOND	428 3518
SANDRINGHAM	598 2592

TAXATION

VEKOVICH & ASSOC.

588 PLENTY RD. PRESTON, 3072

OUR NEW PHONE IS: 478 1915

**29. SUSAN ST
ELTHAM, VIC. — 439 6385**

Испуњавамо све врсте формулара
за пријаву пореза - на доходак,
business, p/ship и слично.

Пружамо вам бесплатну саветода-
вну службу.

KOSOVO Radio & T.V. Service

**75 Scotchmer Street
North Fitzroy**

Phone: 481 3269

Manager: P. SOJEVIC

★ *Color T.V.*

★ *Hi-Fi*

★ *Antenna Inst.*

★ *Reconditioned
T.V.s*

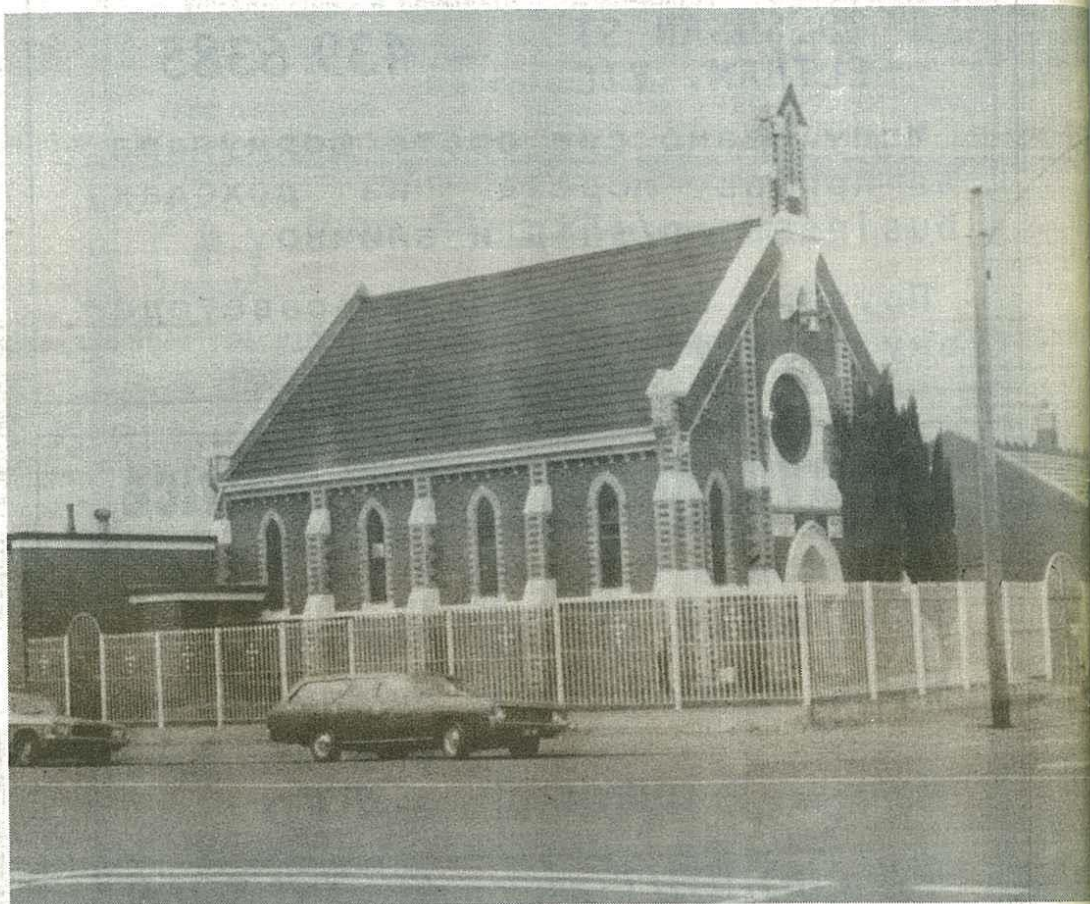
T.V.s BOUGHT (any condition) & SOLD

ВРШИМО ПОПРАВКЕ ТЕЛЕВИЗОРА У
БОЈИ И ЦРНО-БЕЛИХ, ГРАМОФОНА,
ИНСТАЛИРАМО АНТЕНЕ, КУПУЈЕМО
И ПРЕПРОДАЈЕМО ТЕЛЕВИЗОРЕ.

ВЛАСНИК ПЕТАР СОЈЕВИЋ

SVETOSAVNIK

SAINT SAVA PARISH PUBLICATION

FREE SERBIAN ORTHODOX CHURCH

“ST. SAVA”

230 STATION ST., NORTH CARLTON, VIC., 3054

АПЕЛ ЗА БОЖИЋНИ ДАРАК КУПОВИНА АСТАЛА И СТОЛИЦА

Радови на сали, хвала Богу, приводе се крају. Електрика је скоро завршена и за њу има новаца. Плафон је постављен, сем на улазу, и материјал исплаћен, а радови су изведени без икаквог коштања. Надамо се да ће Зоран завршити "пламбинг" до славе 22. јануара, па и за материјал ће бити новца, а за рад нећемо морати плаћати. Тиме ће вероватно пресушити црквена благајна.

Због тога, апелујемо на вас драги наши чланови и парохијани да дате скромни прилог, да би за Славу имали исплаћене све столове и столице. Ви добро знате да Црква живи од прилога и да ће Црква имати онолико колико су дарежљиви њени чланови и парохијани, који су образ своје Цркве.

Управа је одлучила да столови буду округли на склапање, за које ће моћи да седне 10 особа. Наручили смо металне ноге, дрвене табле, и остали део посла ћемо сами направити, да би умањили цену коштања. Столице ће бити тапациране, меке и удобне за седење.

Питаћете се колико то кошта. Астал и 10 столица кошта око \$ 400.00, а кад се подели, онда астал кошта \$ 200.00 а свака столица \$ 20.00.

Ако се одазовете на АПЕЛ ЗА БОЖИЋНИ ДАРАК попуните доњи формулар и донесите за Божић у цркву у прикљученој коверти или пошаљите чек поштом. Имена дародаваца ће бити објављена у следећем броју Светосавника.

Ја са својом фамилијом _____

Име и презиме дародавца _____

Адреса _____

прилажем као БОЖИЋНИ ДАРАК за црквену салу у Greensborough

1. Астал са 10. столица

2. 10. столица без астала

3. Астал без столица

4. ____ комада столица

Достављам црквеном благајнику суму од \$ _____.

УПРАВА ЦРКВЕНОШКОЛСКЕ ОПШТИНЕ ВАМ СЕ УНАПРЕД ЗАХВАЉУЈЕ
ЖЕЛЕЋИ ВАМ СРЕЋНЕ И БЛАГОСЛОВЕНЕ БОЖИЋНЕ ПРАЗНИКЕ И НОВУ
1989. ГОДИНУ УЗ ПОЗДРАВ "МИР БОЖЈИ ХРИСТОС СЕ РОДИ!"

ХВАЛА ВАМ БРАЋО СРБИ УНАПРЕД

Да су Немањићи тражили место за црквени центар, верујемо да би изабрали ово на коме се гради Дом Светога Саве. Оно благо узвишење, брежуљак, са кога се види град Мелбурн, као и брда и планине које га окружују, изгледа као Богом дано. Извучено из тескобе града, а опет одлично повезано "фривајем" из града, чини то наше инање јединственим у Аустралији. Купљено је за педесетак хиљада долара, а сад обични плац за кућу у том делу кошта два пута толико. Зар то све не говори колико је Бог милостиван и Свети Сава, а на нама је само да се мало жртвујемо и остваримо започето дело.

